

**Proiectul meu
este România**

—

Dacian Cioloș

+plus

5	România noastră
8	Vocea cetățeanului
9	PLUS acum!
12	Provocări și soluții
14	Ațiune politică
17	Dezvoltarea durabilă
18	Valorificarea resurselor
19	Resursele naturale
20	Economia națională
23	Politica fiscală și bugetară
24	Investiții în infrastructură
25	Energia
27	Agricultura
29	Turismul
30	Cultura
32	Oamenii
33	Cetățenie activă
35	Antreprenoriatul
36	Educația
38	Sănătatea
39	Noul parteneriat social
40	Pensiile
41	Digitalizarea serviciilor publice
43	Stat responsabil
44	Echilibrul puterilor
45	Administrația publică
46	Parlamentul
47	Justiția și siguranța publică
49	Lupta anticorupție
50	România europeană
51	Politica externă
52	Diaspora
53	România prosperă

Cuvânt înainte

Ultimul secol traversat de România a lăsat o puternică amprentă asupra societății noastre. După regăsirea națională prin Marea Unire de la 1918, trecând prin valuri succesive de transformări democratice și dictaturi și culminând cu jertfele revoluționarilor români din 1989, România a intrat în rândul democrațiilor liberale moderne. Societatea românească actuală este întemeiată pe principiile democratice ale domniei legii, ale statului eficient și echilibrat, ale economiei liberului-schimb, ale asumării responsabile a acțiunii politice și ale asigurării condițiilor de dezvoltare civică și libertății de exprimare a fiecărui cetățean.

Astăzi, țara noastră încă nu și-a regăsit și nici nu și-a dobândit pe deplin vocația democrației și a libertății. După trei decenii de tranziție presărate cu provocări și oportunități, milioane de oameni au căutat prosperitatea părăsindu-și propria țară, iar comunități întregi sunt încă afectate de sărăcie severă. Abuzurile unor politicieni care își dezonorează misiunea publică și încalcă legile țării ne învrăjesc și ne răpesc potențialul de dezvoltare, ca oameni și ca țară.

Și, totuși, există o Românie mai bună, o patrie pentru noi toți!

România noastră

Credem într-o Românie modernă, dinamică și integrată în societatea globală, care își recunoaște și depășește permanent potențialul. Credem în valorile comune ale Europei și în rolul nostru de contributor activ la realizarea idealului european. Prin noi și pentru noi, până la sfârșitul următorului deceniu România va fi o țară a bunăstării durabile, în care calitatea vieții cetățenilor să fie cu adevărat europeană.

România secolului 21 trebuie să răspundă oportunităților și provocărilor regionale și globale, integrând echilibrat și consistent dimensiunile bunăstării durabile: resursele, cetățenii și statul.

Propunem, așadar, **o strategie națională a bunăstării durabile**, care integrează virtuos dimensiunile sale și care creează sistematic și durabil valoare pentru toate generațiile de cetățeni. Bunăstarea durabilă este realizabilă doar printr-un tip de educație care construiește personalități capabile să-și asume propria devenire și propriile opinii. O educație reușește atunci când stimulează gândirea critică, atunci când societatea își reinventează modul de organizare și când stimulează spiritul antreprenorial și creativitatea în toate registrele sociale.

Pentru realizarea acestor scopuri este nevoie să evoluăm de la modelul educațional din prezent, care stimulează mai degrabă capacitatea de reproducere și memorare, spre un model care să ofere beneficiarilor oportunitatea de a înțelege și asuma mediul în care trăiesc prin opinii construite pe baza propriei analize. În felul acesta, educația, în viziunea noastră, va stimula și responsabiliza oamenii, ajutându-i să analizeze riguros și să decidă deliberativ, exprimându-și asertiv și deschis opiniile.

Noi înțelegem educația ca fiind un proces continuu, extins pe durata întregii vieți. Oamenii trebuie să învețe să accepte rapid, cu flexibilitate, provocările datorate dinamicii economice și sociale și să fie pregătiți să evolueze profesional și ocupațional atunci când realitatea o impune, profitând de șanse.

Noile tehnologii devin din ce în ce mai mult componente indispensabile ale dezvoltării economice și ale organizării sociale. Avansul științific și tehnologic deschide noi oportunități de reinventare și progres, dar poate fi cauză de înapoiere atunci când nu este integrat în procesul de dezvoltare.

Noile tehnologii creează spații virtuale care conectează rapid firmele și clienții, cetățenii și formele de organizare civică sau familiile despărțite de distanțe. Crearea bunăstării durabile depinde de integrarea eficientă a celor mai noi tehnologii în toate ariile economice și sociale și de capacitatea noastră de a aplica tehnologiile avansate în viața de zi cu zi. Robotica și automatizarea trebuie înțelese ca extraordinare oportunități de eliberare a resurselor creative dezvoltate prin noul model educațional centrat pe dezvoltarea abilităților de vârf.

Modelul dezvoltării durabile a României propus de noi este centrat pe oameni și pe nevoia lor de dezvoltare. În viziunea noastră, rolul statului este acela de facilitator, de creator al cadrului instituțional necesar dezvoltării umane și prosperității comunităților.

Resursele financiare necesare implementării programului se obțin prin eficientizarea administrației și a cheltuirii banului public, prin larga aplicare a tehnologiilor digitale, precum și prin stimularea acumulărilor de capital, care vor genera locuri de muncă bine plătite pentru asigurarea dezvoltării durabile a României. Considerăm că nu este oportun să majorăm taxele și impozitele actuale sau să introducem altele noi, deoarece ar eroda competitivitatea economiei românești și ar reprezenta o povară suplimentară și nedreaptă pentru contribuabilii responsabili și onești.

Resursele

Deși este binecunoscut faptul că România este o țară bogată, care dispune de numeroase resurse naturale, organizarea politică, economică și socială a țării a condus la decalaje semnificative față de restul țărilor din regiune. România se plasează pe cele mai dezonorante poziții în clasamentele europene ale sărăciei și excluziunii sociale. Numeroși copii și persoane vârstnice sau defavorizate sunt lipsiți de resurse, nu au acces la școală sau servicii medicale civilizate și moderne. Este timpul să schimbăm această realitate, conștientizând că dispunem de resurse importante, pe care le putem valorifica durabil la adevăratul lor potențial. Vrem ca România să implementeze în politicile sale publice obiective specifice dezvoltării durabile, astfel încât, până în anul 2030, să trăim împreună într-o țară dinamică și prosperă.

Avem soluții în fața provocărilor care afectează sever societatea noastră. Avem soluții care antrenează antreprenoriatul în schimbarea socială și instituțională și care modernizează statul, promovând meritocrația și profesionalismul. Prin aceste soluții putem eradică sărăcia extremă, putem combate inechitățile și diminua inegalitățile, putem opri degradarea mediului înconjurător, putem elimina birocratizarea excesivă și asigura servicii integrate și profesionale de siguranță publică și justiție. Aceste soluții implică atât un mediu antreprenorial dinamic, cât și un stat mai eficient, cu o administrație publică profesionalizată.

Puse în valoare cu responsabilitate, resursele naturale pot contribui semnificativ la expansiunea economiei naționale, la dezvoltarea firmelor existente și la înființarea unora noi, precum și la creșterea numărului de locuri de muncă bine plătite. Ceea ce constituie o bază solidă pentru asigurarea unei vieți de calitate pentru toți cetățenii o reprezintă diversificarea energetică la nivel național, alături de varietatea excepțională a peisajelor naturale, dar și o agricultură care potențiază fermele mici, cu oferte bogate, fără a ignora exploatarea de dimensiuni mai mari, eficiente, adaptate specificului agricol al regiunilor și bazate pe tehnologii moderne.

Cetățenii

Cetățenii României sunt ei înșiși parteneri în procesul de dezvoltare și, în același timp, beneficiarii acestei dezvoltări. Pentru a-și realiza potențialul, românii trebuie să fie sănătoși, educați în armonie cu propriile nevoi și aspirații, astfel încât să poată fi cetățeni activi și implicați într-o economie a viitorului – necunoscută încă. Educația trebuie să formeze spirite antreprenoriale, români responsabili și onești, minți deschise și creative, dornice să construiască un viitor alături de cei din jurul lor.

Antreprenorii autohtoni trebuie să fie motorul de creștere economică a României.

Mediul privat este cel care înțelege nevoile societății și care mobilizează responsabil resursele, pentru a răspunde cu oferte competitive de bunuri și servicii cerințelor pieței și ale societății în dezvoltare.

Sănătatea cetățenilor României este critic influențată atât de calitatea serviciilor medicale, cât și de sănătatea naturii și a mediului, de modul în care este promovat un mod preventiv de viață și o alimentație echilibrată.

Credem că o societate progresează sustenabil atunci când membrii săi caută proactiv cele mai simple soluții, când identifică și remediază erorile persistente, când investește într-o educație de calitate, bazată pe incluziune. O societate evoluează atunci când dezvoltă și susține programe de **educație continuă** pentru cetățenii ei și atunci când promovează **meritocrația** prin tot ceea ce face. Improvizațiile în elaborarea politicilor publice sunt datorate imposturii și amatorismului unor persoane incompetente, prea des plasate în poziții de autoritate și nedispunând de abilitățile adecvate.

Pentru o lume durabilă avem nevoie de echilibru social și de un **pact între generații**. Persistența guvernărilor de termen scurt riscă să condamne România la ineficiență cronică și la sărăcie, prin incapacitatea administrației de a angaja proiecte de durată în infrastructură și de a reforma domenii vitale, precum educația și sănătatea.

Statul

Statul facilitează, prin instituțiile sale, accesul corect și transparent al cetățenilor săi la resurse și stimulează consolidarea avantajelor competitive ale economiei și societății românești în context global.

O Românie dezvoltată durabil nu exploatează resursele naturale până la epuizare rapidă, în căutarea unor profituri imediate, și nu stimulează creșteri economice pe termen scurt și înșelătoare. Modelul economic și social al unei Românie care se dezvoltă durabil asigură utilizarea sustenabilă și pe termen lung a resurselor sale.

Ceea ce conduce în mod sistematic la creșterea încrederii cetățenilor în șansele lor de realizare în propria țară este prosperitatea născută din dezvoltarea economiei naționale. Aceasta presupune sprijinirea investițiilor în domeniile cele mai avansate tehnologic, deschiderea și integrarea ei în economia europeană și mondială, consolidându-se astfel prezența României pe actualele piețe sau pe altele noi și recuperându-se astfel accesul la cele pierdute. Încrederea dobândită consolidează capitalul social, pe baza căruia sunt asigurate condițiile pentru dezvoltare antreprenorială, asumare calculată a riscurilor investiționale și inovare continuă.

Vocea cetățeanului

Premisa de la care pornim este integrarea în procesul de adoptare a deciziilor politice de la nivel central, a diversității de opinii și de interese locale și regionale, pentru păstrarea unui echilibru permanent între stat și cetățean. Metoda participativă, bazată pe mijloace de stimulare a dezbaterii publice și pe tehnologii moderne de comunicare, este astfel esențială pentru realizarea acestui deziderat. Credem că deciziile și orientările politice de viitor trebuie să asigure reprezentarea tuturor intereselor comunitare și regionale și de aceea considerăm necesară stimularea participării cetățenilor în procesul de legiferare și de bugetare, gestionat de instituțiile statului de la nivel central.

De multe ori, problemele la scară largă au nevoie de soluții la scară mică, într-un cadru care să încurajeze implicarea oamenilor. Astfel, trebuie acționat la cea mai adaptată scară posibilă, cu participarea reală a cetățenilor și cu activarea comunităților locale.

Ideile și propunerile noastre vor fi subiectul unei **dezbateri naționale** cu privire la țara în care ne dorim să trăim și cu privire la oportunitățile de a aduce procesul democratic de luare a deciziilor mai aproape de oameni. Vom începe cu ceea ce ne unește pe toți și apoi vom trece la deliberările mai dificile, legate de modul în care vom realiza ceea ce ne-am propus.

PLUS acum!

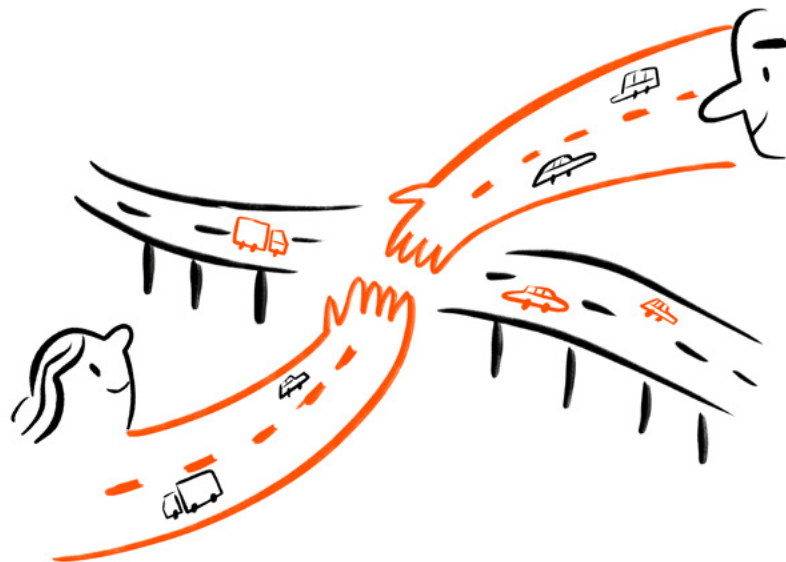
Planul nostru de acțiune este fundamentat pe intervenția imediată, agilă și proactivă pentru soluționarea urgentă a priorităților. Cadrul de acțiune este aplicat în patru direcții esențiale pentru societate:

Autostrăzi

Școli

Spitale

Antreprenariat

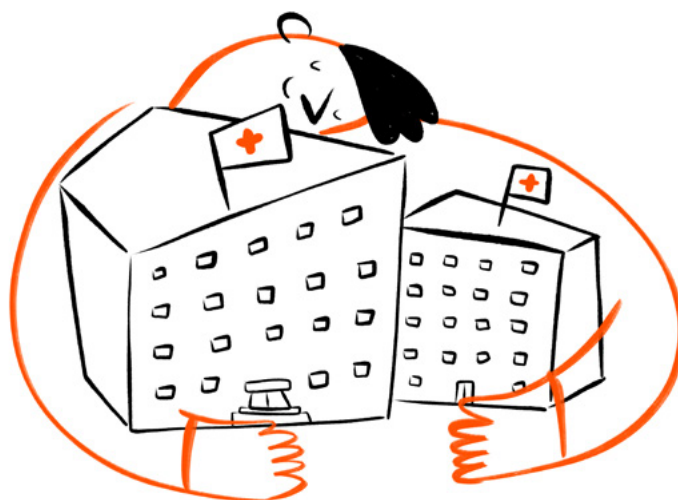
Autostrăzi

Finalizarea urgentă a celor mai importante autostrăzi și drumuri expres prin management de proiect focalizat pe rezultat și control strict al activității.

Școli

Programe de formare a cadrelor didactice și modernizare curriculară.
Modernizarea și digitalizarea școlilor, pentru a avea spații primitoare și sigure.

Spitale

Construirea de clinici și spitale adecvate și eficiente, inclusiv prin proiecte pe bază de parteneriat public-privat.

Antreprenoriat

Digitalizarea rapidă a procedurilor de înregistrare și administrare a microfirmelor și a IMM-urilor.
Crearea de parcuri industriale conectate la utilități publice, mai ales în regiunile cu investiții reduse, precum și promovarea regională și internațională a avantajelor locale pentru stimularea mediului concurențial și consolidarea rapidă a sectorului privat.

Provocări și soluții

Credem că România se află în fața unor provocări extraordinare, cărora le vom răspunde hotărât cu soluții bazate pe viziunea, valorile și principiile noastre politice.

Democrație liberală

Apărăm cu fermitate democrația liberală și credem în principiul egalității în fața legii, în responsabilizarea politicianilor pentru faptele proprii. Susținem economia liberă și competitivă, reglementată corect. Susținem un stat puternic, eficient și specializat, în pas cu progresul științific și tehnologic al secolului 21 și încurajăm mobilizarea civică. Apărăm democrația liberală nu numai pentru că s-a dovedit a fi o formă mai bună a guvernării decât oricare dintre alternativele ei, ci și pentru că pune cele mai puține limite în dezbateră despre viitorul omenirii.

Economie competitivă și durabilă

Valorificăm durabil resursele disponibile, investim în infrastructură și în oameni. Numai pe baza unei economii solide pot fi garantate siguranța personală și cea națională de către un stat al bunăstării colective. Crearea unor procese economice noi și durabile necesită, în primul rând, competențe și abilități specifice, care să răspundă cu acuratețe nevoilor reale prin planificarea și implementarea unor soluții viabile.

Șanse echitabile în societate

Reducem inegalitățile care persistă în societate și asigurăm șanse echitabile de dezvoltare pentru toți românii. În accepțiunea noastră, cetățenia este un proces deschis și social de participare și de co-creare a societății. Înțelegem societatea ca pe un sistem de auto-organizare, care stimulează cetățenia și se reinventează permanent.

Evoluție tehnologică

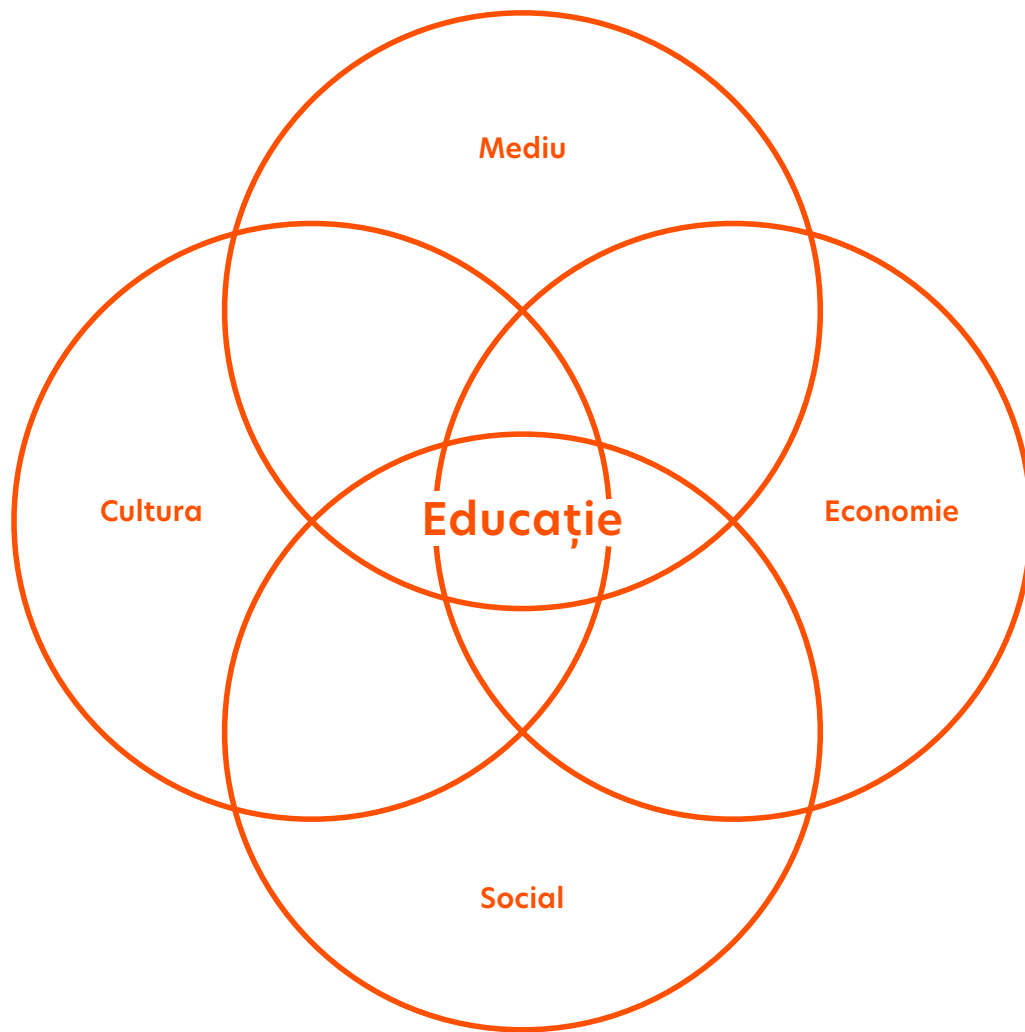
Vrem să profităm de extraordinarele resurse de inteligență disponibile în România și să punem tehnologia industrială și digitală în slujba cetățenilor. Evoluția tehnologică oferă posibilități de eficientizare a instituțiilor publice și de coparticipare civică și politică a cetățenilor.

Echilibru demografic

Trebuie să restabilim echilibrul demografic, puternic afectat de migrarea masivă a românilor și de fenomenul natural de îmbătrânire. Creșterea bunăstării va asigura încrederea cetățenilor români într-o viață mai bună în propria țară, o țară în care să-și poată întemeia familia și crește copiii.

Mediu sustenabil

România poate juca un rol semnificativ în prevenirea accentuării schimbărilor climatice și în identificarea de mecanisme de adaptare la schimbările care s-au produs deja. Natura mai este capabilă la noi să furnizeze servicii vitale, trebuie doar să investim în mod înțelept pentru a o ajuta să ne furnizeze aceste servicii. Într-o lume în care multe țări se confruntă deja cu lipsa apei potabile, cu alunecări de teren și inundații din ce în ce mai multe și mai grave, țara noastră poate evita impactul schimbărilor climatice menținând cel puțin la nivelul actual pădurile, fânețele și pășunile bogate pe care le mai avem.

Acțiune politică

1. Politica este un mijloc către un scop

Pentru noi, politica nu este un mod de viață sau doar o formă de a ne realiza personal. Vedem politica drept un mijloc prin care oamenii și comunitățile își pun mințile și inimile în serviciul public. Politica este pentru noi o datorie civică și morală, pe care ne-o asumăm cu toată responsabilitatea.

2. Competența în politică, dar înaintea politicii

Politica are nevoie de oameni cu competențe dobândite temeinic și demonstrate în practică, de oameni care înțeleg în profunzime conținutul politicilor publice pe care le promovează și care își asumă cu maturitate consecințele acestora. Susținem ferm meritocrația și combatem orice formă de nepotism și favoritism.

3. Cinstiți în politică, credibili în fața lumii

Dezvoltarea durabilă a României necesită, mai mult decât oricând în istoria noastră, o guvernare onestă. Dorim să redăm încrederea românilor în instituții și în politică. În relația cu partenerii politici și economici interni și externi, vom da dovadă de completă integritate și, astfel, suntem convinși că vom recâștiga credibilitatea pe care România a pierdut-o în acești ultimi ani.

4. Adevărul și responsabilitatea în politică și guvernare

Cetățenii români așteaptă și merită o ofertă politică bazată pe adevăr, cu obiective clare și măsuri asumate responsabil, fără agende ascunse, fără ambiguități, fără promisiuni deșarte. Spunem ce facem și facem ce spunem! Responsabilitatea onestă în acțiunea politică este esențială pentru noi.

5. Statul servește cetățeanul, nu invers

Credem în statul care, prin instituțiile sale, stimulează dezvoltarea individului, ajutându-l să își îndeplinească potențialul. Măsurile și acțiunile pe care le avem în vedere pornesc de la premisa ușurării vieții cetățeanului în raport cu statul. Legile trebuie scrise pentru a servi cetățenilor și interesului public. Datoria statului este să asigure, prin instituțiile sale, un sistem eficient și integrat de furnizare a serviciilor de interes public. Statul nu trebuie să se comporte abuziv față de contribuabil, ci să ofere sprijin și metode eficiente de cooperare. Vom căuta să simplificăm regimul fiscal, recompensând corectitudinea contribuabilului și încurajând succesul activităților pe care le desfășoară.

6. Guvernare deschisă și oameni informați

Cetățeanul este cel mai legitim critic al activității politice – și când este chemat la vot, dar și atunci când trebuie să înțeleagă și să participe la aplicarea unor politici publice care i se adresează. Cetățeanul trebuie să aibă acces facil, rapid și echitabil la informațiile de interes public. În același timp, în contextul asaltului știrilor false și al campaniilor de dezinformare în mass-media și online, instituțiile politice au datoria de a garanta un cadru instituțional și legislativ viabil, care să ofere un spațiu liber de informare publică exactă.

7. Statul de drept este non-negociabil

Nu există democrație fără respectarea statului de drept și fără o bună guvernare. În absența respectării statului de drept, mai ales de către cei care dețin puterea, democrația devine un ritual gol de conținut, care îi legitimează electoral pe cei care încalcă statul de drept. În ceea ce ne privește, vom respecta cu strictețe principiul separării puterilor în stat și vom acționa pentru clarificarea și consolidarea rolului fiecărei puteri în limitele constituționale.

8. Consecvență în politica externă

România este membră a Uniunii Europene și a Alianței Nord-Atlantice și onorează prin capacitatea sa militară parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii. Aceste opțiuni istorice au asigurat fundamentul strategiei de securitate națională a României și au adus beneficii importante pentru români. Eforturile noastre se vor îndrepta în direcția continuării parcursului european al țării noastre și a creării de plusvaloare în cadrul relației transatlantice.

Politica externă necesită consecvență, substanță, tact și demnitate. Avem oameni competenți, care pot oricând să negocieze de la egal la egal cu orice actor politic și instituțional european sau global. Credibilitatea lor în fața partenerilor externi a fost și va fi mereu pusă la dispoziția României și a românilor. Pentru noi, opțiunea alianței cu Statele Unite și asumarea unui rol activ în Uniunea Europeană, pe măsura potențialului nostru, sunt obiective majore non-negociabile și față de care nu trebuie să ne permitem nici frivolități specifice limbajului politic intern, nici măsuri legislative sau executive care să le diminueze relevanța.

9. Corectarea inegalităților în societate

Misiunea pe care ne-o asumăm este aceea de a promova dezvoltarea socială pentru restabilirea unor relații sociale solide, bazate pe încredere reciprocă și onestitate. Vom susține rolul familiei moderne și implicarea oamenilor la nivel individual și comunitar.

Nu credem în existența a două sau mai multe Românii. Faliile din societatea noastră au fost produse și întreținute de politici incoerente. Vom urmări să antrenăm societatea într-un proiect comun, în care noțiunea de solidaritate socială să fie înțeleasă nu dintr-o perspectivă caritabilă, ci din perspectiva impactului pe care o încredere sporită la nivelul societății îl poate avea în mod direct asupra dezvoltării economice și sociale.

10. Inovare și creativitate

Oportunitățile de dezvoltare apar atunci când privim cu deschidere lumea, atunci când ne adaptăm inteligent la ceea ce este nou și atunci când suntem dispuși să inovăm, inclusiv la nivelul instrumentelor politice de guvernare. Revoluția industrială centrată pe digitalizare și inteligență artificială conduce la apariția unor noi profesii și pune în discuție adaptarea bazată pe inovare a politicilor publice și armonizarea lor cu noile dinamici sociale. Urmărim să fim conectați la toate dezvoltările tehnologice și la aplicarea lor în societate, să stimulăm inovația și să creăm spațiul potrivit pentru eliberarea forțelor creatoare din societatea românească.

11. Resurse și identitate

Succesul României poate veni doar prin politici publice și măsuri care să ducă la valorificarea inteligentă și durabilă a tuturor resurselor de care dispunem. În întreaga lume există țări care au progresat în lipsa resurselor naturale, dar nu există nici măcar una care să se fi dezvoltat în lipsa unei resurse umane competitive. Datoria noastră este să oferim condiții atractive pentru afirmarea și dezvoltarea profesioniștilor români în propria țară, prin adaptarea modelului educațional la realitățile economice și ale pieței muncii.

România dispune de resurse naturale numeroase, care au fost însă gestionate ineficient sau cu rea-voință de prea mult timp. Avem nevoie de o planificare strategică, pe termen lung și cu obiective ambițioase, în funcție de care să ne orientăm nu cu temeri speculate populist, ci cu grijă pentru o valorificare favorabilă României și generațiilor de români din prezent și din viitor.

O valorificare cât mai profitabilă și mai durabilă a resurselor umane și naturale nu se poate face în lipsa înțelegerii și integrării organice în procesul de elaborare a politicilor publice a specificului cultural, a valorilor etice și a principiilor care stau la baza societății.

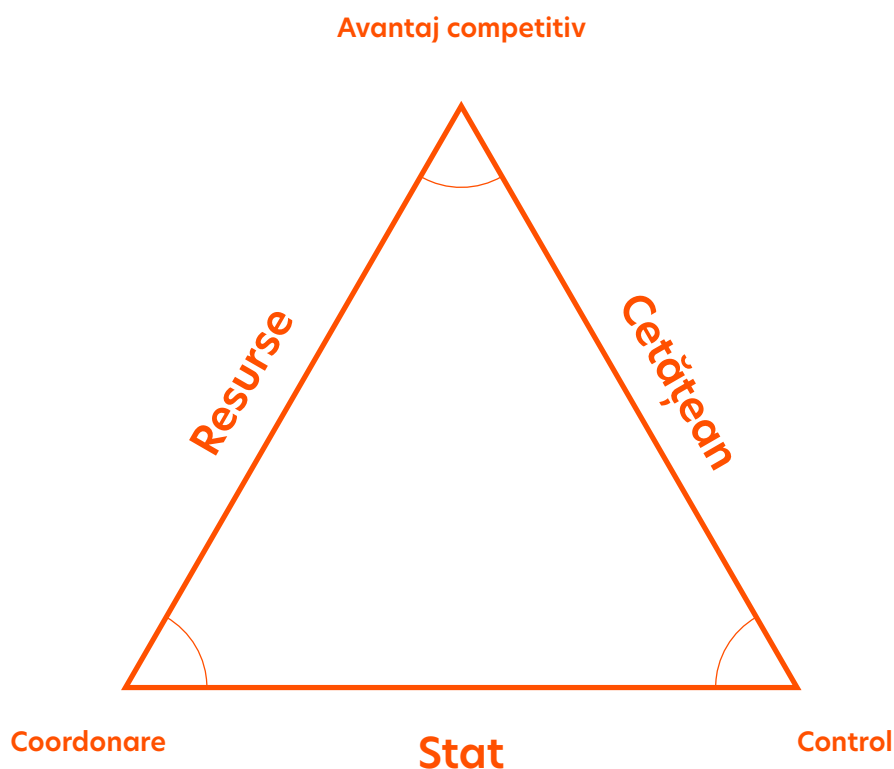
Dezvoltarea durabilă

Provocările cărora trebuie să le răspundem prin soluții concrete decurg din dinamica extraordinară a societății românești din ultima sută de ani. După prima jumătate a secolului trecut, profilul socio-demografic al României s-a schimbat fundamental, având în vedere industrializarea forțată impusă de regimul comunist. Milioane de oameni au migrat rapid din zonele rurale în cele urbane și industrializate, antrenând transformări de statut și identitate socială care au influențat cultura și civilizația urbană. Procesul de migrație din societatea românească s-a accelerat din nou în ultimul deceniu, odată cu deschiderea pieței muncii din Uniunea Europeană. Tranziția în ansamblu a accentuat polarizarea societății prin adâncirea inegalităților și inechităților. Exodul a milioane de români către zonele prospere ale Europei dă seama și de oportunitățile de schimbare socială și a cadrului instituțional intern în care cetățenii români pot să prospere.

Oamenii cer să le fie respectate demnitatea, drepturile și libertățile individuale și așteaptă soluții coerente, care să asigure prosperitatea întregii societăți, nu doar a unor grupuri favorizate care extrag rente în profitul propriu. Oamenii așteaptă reducerea inegalităților și dezvoltarea pe termen lung, nu doar pentru generațiile de astăzi, ci și pentru cele din viitor.

În contextul provocărilor și oportunităților născute din transformările sociale extraordinare din acest secol nou, soluțiile politice pe care le propunem se dezvoltă pe trei direcții de acțiune pentru dezvoltarea durabilă a României:

- 1 valorificarea durabilă a **resurselor**;
- 2 o **cetățenie** activă și participativă;
- 3 tranziția rapidă către un **stat** responsabil și instituții bazate pe incluziune.

Valorificarea resurselor

România dispune de resurse (naturale, culturale, de mediu, umane) bogate și diverse, dar care sunt gestionate incoerent și fără nicio strategie de valorificare pe termen mediu sau lung. Cifrele arată că suntem pe penultimul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește productivitatea resurselor. Altfel spus, folosim prea multe resurs pentru ceea ce producem și valorificăm din ele. Avem așadar nevoie de planificare strategică pe termen lung.

În ciuda acestei absențe de viziune în gestionarea resurselor și a ostilității statului, inițiativa privată, economică sau civică, s-a dezvoltat mai ales în domeniile în care România poate înregistra performanțe cu o intervenție minimală a statului: turismul, tehnologiile informației și cele digitale, industriile creative și cultura, protecția mediului și societatea civilă.

Inițiativele creative în materie de agroturism, ecoturism și protecție a mediului au făcut cunoscută România și altfel decât prin pliante și broșuri. Ca atare, industriile noilor tehnologii și ale comunicării ar putea poziționa România în topurile mondiale ale competențelor tehnice și ale dezvoltării de servicii adaptate noii societăți a cunoașterii.

Resursele naturale

Economia națională

Politica fiscal-bugetară

Investiții în infrastructură

Energia

Agricultura

Turismul

Cultura

Oamenii

Resursele naturale

Menținerea și valorificarea potențialului reprezentat de resursele neregenerabile și regenerabile reprezintă o prioritate. În concepția noastră, mediul, cu toate elementele sale, este o valoare și o resursă de care trebuie să beneficiem economic, cultural și ecologic. Resursele naturale utilizate inteligent și durabil pot fi o sursă de dezvoltare și de bunăstare nu doar prin producția de bunuri, ci mai ales prin comercializarea locală a produselor și furnizarea de servicii colaterale.

Acest deziderat este realizabil doar prin implementarea de strategii de management coerente și convergente. Vom putea reuși acest lucru implicându-i în elaborarea lor pe cei interesați și afectați prin mecanisme politice participative și transparente, urmărind în același timp integrarea diferitelor sectoare economice și sociale, precum și maximizarea beneficiilor și minimizarea impactului negativ asupra mediului.

Obiective

-
- + Creșterea calității vieții fiecărui cetățean prin valorificarea responsabilă a resurselor solului și subsolului, prin asigurarea menținerii valorilor naturale prin rețeaua de arii naturale protejate, administrate și valorificate eficient;
-
- + Finalizarea Cadastrului Național și utilizarea sistematică a datelor pentru elaborarea strategiei naționale pentru utilizarea durabilă a terenurilor și a resurselor naturale;
-
- + Asigurarea menținerii resurselor și valorilor naturale, pentru a garanta prevenirea eficientă și reducerea impactului local al provocărilor globale, în special al încălzirii globale;
-
- + Recunoașterea potențialului de planificare, arhitectură și design care există la nivelul mediului construit și care contribuie la dezvoltarea comunităților durabile;
-
- + Aplicarea Strategiei Energetice printr-o combinație de politici care să asigure integrarea de durată a producției de energie regenerabilă în sistemul național energetic și transformarea consumatorilor energetici în *prosumatori* în zonele cu potențial de producție energetică regenerabilă;
-
- + Valorificarea strategică a terenurilor agricole, pădurilor, zonelor construibile printr-un cadru legislativ și instituțional care să le trateze atât ca factor de producție, cât și ca resursă patrimonială.

Economia națională

Abordarea economiei - atât ca mecanism instituțional care oferă stimulente și distribuie resurse, cât și ca ansamblu de principii etice aplicate pe piața liberă - este esențială pentru crearea unei economii mai echitabile și pentru înțelegerea modului în care economia generează bunăstare.

Politicile noastre economice ținesc o creștere **economică durabilă**, bazată pe incluziune, pe cunoaștere și pe valorificarea inteligentă a resurselor. O atenție deosebită va fi acordată mediului privat și antreprenorilor, prin **reducerea poverii administrative** și asigurarea unui cadru echitabil, stabil și predictibil pentru toți actorii vieții economice. Va fi astfel creat un mediu favorabil investițiilor private și creșterii numărului de locuri de muncă bine plătite.

Modelul de dezvoltare economică pe care îl propunem are în vedere generarea de **poli de dezvoltare tehnologică, economică și socială**, care să consolideze avantajele comparative ale economiei naționale. Credibilitatea și predictibilitatea politicilor economice și fiscale sunt condiții esențiale pentru dezvoltarea României.

Reducerea risipei și a hoției și eficientizarea folosirii banului public, creșterea gradului de colectare a creanțelor bugetare și descurajarea evaziunii fiscale sunt de natură să resursele necesare dezvoltării economice pe termen mediu. Pe termen lung, vom gândi o politică fiscală care să descurajeze risipa și să stimuleze inteligența și dinamismul antreprenorial în investiții, crearea de locuri de muncă și valorificarea resurselor.

Obiective

-
- + Creșterea competitivității și flexibilității economiei românești și reducerea vulnerabilităților în fața recesiunii și a crizelor economice și, implicit, aplicarea unui model de dezvoltare durabilă;
-
- + Aderarea României la Zona Euro, care este un obiectiv major, de maximă responsabilitate pentru toate partidele politice și instituțiile publice. Ne propunem ca România să devină stat membru deplin al Uniunii Monetare Europene în cel mai scurt timp;
-
- + Legiferarea responsabilă din punct de vedere fiscal-bugetar, așa încât toate legile care necesită creșterea cheltuielilor să detalieze sursele de venit necesare acoperirii cheltuielilor suplimentare. Această responsabilitate de legiferare va conduce la evitarea îndatorării generațiilor viitoare și va permite continuarea obiectivelor de investiții în derulare;
-
- + Un nou model de industrializare, care să utilizeze eficient resursele materiale și umane și să producă valoare adăugată cât mai mare. Acesta va permite acumulările de capital necesare investițiilor în profitul generațiilor viitoare;
-
- + Susținerea industriei și a tehnologiei pentru generarea de locuri de muncă noi și substanțiale în tehnologiile performante, competitive pe plan mondial, pentru a conecta în viitor România la circuitul performant tehnologic de la nivel global.

Realizarea unei tranziții rapide către o societate în care **tehnologia** și **digitalizarea** dețin un loc esențial în toate domeniile de activitate este foarte importantă. Avem nevoie de o societate modernă, creativă și vibrantă, în care oamenii prosperă și îmbrățișează rapid provocările deschise de actuala paradigmă economică și socială. Ceea ce propunem este participarea activă la **a Patra Revoluție Industrială** pe drumul către **o Românie Digitală**.

Obiective

-
- + Promovarea și susținerea remodelării planurilor de afacere ale companiilor mici și mijlocii, dezvoltări de start-up-uri interne și susținerea investițiilor externe cu impact direct în dezvoltarea digitalizării și adoptarea rapidă a celor mai eficiente tehnologii;
-
- + Susținerea fermă a dezvoltării de tehnologie, în special digitală, made in România;
-
- + Sprijinirea activă a realizării potențialului românesc de a exporta tehnologii și produse pe piețe competitive, emergente sau mature, prin promovarea activă a capacităților interne;
-
- + Stimularea deschiderii către investițiile străine productive, cu precădere în ramurile cu valoare adăugată mare, cu un nivel tehnologic avansat și care solicită resurse ridicate de capital;
-
- + Reforma legislației muncii, în dialog cu mediul antreprenorial și sindical, prin promovarea unui cadru instituțional adaptat cerințelor industriale moderne, care să susțină performanța și să asigure flexibilitatea vitală pentru antreprenori;
-
- + Susținerea învățământului profesional dual prin modernizarea unităților actuale și adaptarea specializărilor în funcție de necesitățile regionale și locale, cu accent deosebit pe educația digitală, prin îmbunătățirea materialului didactic;
-
- + Stimularea colaborărilor reciproc avantajoase dintre companii și unitățile de învățământ;
-
- + Dezvoltarea și specializarea corpului profesoral din învățământul profesional prin programe speciale de pregătire, care să stimuleze adaptarea rapidă la cerințele României Digitale;
-
- + Conectarea sistematică a universităților tehnice la mediul economic și industrial prin programe de încurajare a cercetării și dezvoltării aplicate și de valorificare a proprietății intelectuale pe piață.

Piața de capital românească trebuie să își (re)găsească vocația de sursă de finanțare a antreprenorilor, devenind astfel o alternativă viabilă și ieftină la sistemul bancar pentru finanțarea companiilor private.

Obiective

- + Creșterea lichidității bursiere, prin listarea de pachete minoritare ale companiilor unde statul este acționar majoritar;

- + Încurajarea investițiilor pe termen lung, prin impozitarea diferențiată a câștigurilor de capital obținute din deținerea valorilor mobiliare pe termen lung;

- + Atragerea investitorilor de retail pe piața de capital, prin simplificarea procedurilor de acces al investitorilor la bursă și depunerea online a declarațiilor, inclusiv pentru nerezidenți;

- + Sprijinirea Bursei de Valori București în obținerea statutului de piață emergentă;

- + Eficientizarea și depolitizarea Autorității de Supraveghere Financiară;

- + Dezvoltarea fondurilor de pensii private, astfel încât acestea să poată deveni o sursă consistentă de venit pentru viitoarele generații de pensionari.

Politica fiscală și bugetară

Politica fiscal-bugetară este instrumentul principal de finanțare pentru atingerea obiectivelor noastre și asigură în mod echilibrat resurse publice pentru furnizarea de bunuri și servicii publice esențiale: educație, sănătate, infrastructură, asistență socială, apărare și siguranță națională. În noua paradigmă a politicii fiscal-bugetare, **cetățeanul și antreprenorul se află în centrul sistemului**, iar statul facilitează dezvoltarea acestora.

Predictibilitatea și stabilitatea politicilor fiscale reprezintă principii fundamentale de la care înțelegem să nu ne abatem. În identificarea resurselor necesare atingerii obiectivelor vom avea în vedere plafonarea nivelului de fiscalitate.

Un deziderat al politicii fiscale este **reducerea parafiscalității**, astfel încât cetățeanul să nu fie taxat suplimentar pentru servicii pe care statul este, de fapt, obligat să le presteze, conform contractului social. România are cele mai mici venituri la dispoziția statului din Uniunea Europeană, dar și cele mai mari nevoi în sănătate, educație și infrastructură, ca urmare a politicilor incoerente din ultimele trei decenii.

Considerăm că o creștere a veniturilor prin mărirea taxării nu este adecvată în acest moment, deoarece, pe de o parte, ar afecta competitivitatea firmelor românești, iar, pe de altă parte, ar constitui o nouă distorsiune fiscală, în condițiile unei evaziuni fiscale peste media europeană.

Măsurile pe care le propunem în mod alternativ sunt de ordin calitativ și vizează îmbunătățirea imediată a administrării bugetelor.

Obiective

- + Abandonarea politicilor fiscale prociclice;
- + Creșterea rapidă a gradului de absorbție a fondurilor europene;
- + Îmbunătățirea colectării taxelor și impozitelor prin eficientizarea, depolitizarea și modernizarea ANAF, precum și reducerea evaziunii fiscale;
- + Recuperarea accelerată a prejudiciilor constatate de instanțele judecătorești;
- + Creșterea calității cheltuielilor publice și reducerea risipei, pe baza analizelor privind cheltuielile fiecărui minister;
- + Prioritizarea și raționalizarea investițiilor publice, cu urmărirea maximizării beneficiului social pe termen lung;
- + Îmbunătățirea performanței economico-financiare a companiilor de stat, prin implementarea riguroasă a principiilor de guvernanță corporativă eficientă.

Investiții în infrastructură

Infrastructura inadecvată cerințelor economice și sociale reprezintă unul dintre cele mai mari impedimente în dezvoltarea durabilă a României. Ne referim aici nu doar la infrastructura de transport, la cea din educație, din sănătate sau la cea digitală, ci și la ansamblul de îmbunătățiri funciare și de control al riscurilor de inundații. Prioritatea noastră este să dezvoltăm o infrastructură modernă, prietenoasă cu mediul, care să potențeze dezvoltarea durabilă a țării noastre.

Sistemul național de transport trebuie să fie dezvoltat după o logică a integrării acestuia în sistemul european de transport, care să stimuleze generarea de valoare adăugată. Este necesar ca această integrare să se facă bivalent – atât la nivel de infrastructură, cât și la nivel de servicii de transport.

Obiective

-
- + Implementarea unui sistem de transport sustenabil și eficace, care să cuprindă rețele naționale complete multimodale pentru toate tipurile de transport, conectate la rețelele europene, compatibile cu acestea și care facilitează accesul către Europa;

 - + Stimularea dezvoltării infrastructurii de comunicații digitale și a rețelelor de telecomunicații;

 - + Asigurarea unei infrastructuri de educație care să garanteze accesul tuturor cetățenilor la o educație de calitate pe parcursul întregii vieți – atât în mediul urban, cât și în cel rural;

 - + Realizarea de investiții în infrastructura preșcolară, care să garanteze accesul, educația și siguranța copiilor noștri și să încurajeze natalitatea;

 - + Construirea cu prioritate de spitale noi, având în vedere că actuala infrastructură spitalicească și pavilionară este învechită și nu mai oferă standarde decente – uneori nici minimale – de siguranță, cazare și tratament;

 - + Îmbunătățirea densității și accesibilității sistemului de irigații agricole, în vederea asigurării accesului fermierilor și asociațiilor agricole de mărime redusă la infrastructura necesară dezvoltării agricole;

 - + Modernizarea sistemelor de irigații existente și dezvoltarea de noi sisteme de irigații localizate, care să asigure o gestiune eficientă a resurselor de apă.

Energia

Sectorul energetic are un rol important în dezvoltarea durabilă a României, în consolidarea securității naționale, în creșterea calității vieții și în combaterea schimbărilor climatice. Contribuția sectorului la dezvoltarea durabilă a României se realizează inclusiv prin reducerea amprentei de carbon și extinderea modelului economiei circulare. Avem în vedere adoptarea unui model de dezvoltare sustenabilă bazat pe o combinație de surse energetice echilibrată și structurată strategic, pe modernizarea sistemului în ansamblul său, precum și pe creșterea producției de energie nepoluantă.

Viziunea noastră de dezvoltare a sectorului energetic se concentrează în jurul unor principii și obiective strategice fundamentale ce presupun, pe de o parte, necesitatea ancorării riguroase în realitatea de pe teren și, pe de altă parte, o bună înțelegere a contextului internațional, a tendințelor geopolitice și a evoluțiilor tehnologice pe termen mediu și lung.

Ceea ce urmărim este asigurarea securității energetice a României, ca parte integrantă a strategiei de securitate națională, alături de consolidarea rolului sectorului energetic ca pilon al competitivității economice a României și de introducerea unor mecanisme eficiente de piață, care să asigure pentru consumatorul final un preț la energie bazat pe mecanisme competitive.

De asemenea, sunt esențiale pentru viitor următoarele aspecte:

-
- + modernizarea guvernanței în sectorul energetic;

 - + îmbunătățirea performanței manageriale în companiile de stat;

 - + sprijinirea activă a companiilor românești care au potențial să devină jucători regionali pe piața europeană de producție, transport și distribuție de energie;

 - + menținerea unui Ciclu Nuclear Integrat.

 - + reducerea decalajului tehnologic față de nivelul vest-european;

 - + asigurarea unei tranziții cu costuri minime către un sistem energetic care produce energie cu emisii reduse de carbon;

 - + implementarea de soluții integrate pentru zonele carbonifere aflate în proces de transformare;

 - + reducerea sărăciei energetice, vizând asigurarea suportabilității facturii, îmbunătățirea accesului la mijloace moderne de asigurare a confortului în locuință și protejarea consumatorilor vulnerabili.

Obiective

- + Înnoirea parcului de capacitate de generare a energiei electrice prin investiții noi, pentru a preveni declinul producției naționale și pentru a menține un mix energetic echilibrat și diversificat, ca drept fundamental al fiecărui stat membru UE;

- + Continuarea construirii și modernizării infrastructurii de transport atât pentru gaze naturale, cât și pentru energie electrică, inclusiv prin dezvoltarea cu prioritate a unor proiecte de interes comun, cu finanțare europeană și, totodată, îmbunătățirea substanțială a accesului cetățenilor la rețelele de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, dar și la servicii de calitate ridicată;

- + Promovarea modernizării și dimensionării adecvate a centralelor de cogenerare de înaltă eficiență și a Sistemelor de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET), inclusiv prin realizarea de proiecte în parteneriat public-privat;

- + Dezvoltarea unui program național real de creștere a eficienței energetice, cu scopul de a reduce risipa de energie, de a diminua facturile la curent și gaze naturale și de a îmbunătăți implicit calitatea locuirii;

- + Reducerea sărăciei energetice prin susținerea măsurilor de eficiență energetică direcționate cu prioritate către comunitățile vulnerabile, dar și prin promovarea de măsuri moderne și inovative pentru protejarea consumatorilor vulnerabili, inclusiv prin accelerarea procesului de digitalizare în sectorul energetic, care să acopere și mediul rural;

- + Sprijinirea dezvoltării rețelelor inteligente de transport și distribuție a energiei electrice, a capacităților de stocare a energiei electrice și încurajarea producției distribuite de energie electrică (prin sprijinirea *prosumatorilor*);

- + Promovarea electro-mobilității și a clădirilor autosustenabile din punct de vedere energetic;

- + Acordarea de sprijin pentru proiectele românești de cercetare și dezvoltare în domeniul noilor tehnologii pentru energie curată, respectiv atragerea de investiții private în acest domeniu de activitate.

Agricultura

Mediul rural românesc s-a degradat mult în ultimele decenii atât din punct de vedere social, cât și din punct de vedere economic, rămânând mult în urmă din punctul de vedere al dezvoltării. Consecința modului în care au fost gândite și aplicate politicile agricole și funciare în România ultimelor trei decenii este o agricultură duală, cu ferme de dimensiuni mari și foarte mari și cu gospodării mici, care produc în continuare pentru autoconsum și doar în mod parțial pentru piață.

Pe de o parte, producția agricolă și productivitatea în agricultură au evoluat în aproape toate sectoarele agricole din România de când suntem membri ai Uniunii Europene și avem acces la susținerea financiară a Politicii Agricole Comune. Cu toate acestea, o mare parte din producția agricolă, mai ales cea provenită din fermele mici sau gospodăriile țărănești cu potențial de dezvoltare, nu este valorificată pe piață, iar românii consumă multe produse alimentare proaspete sau prelucrate din import.

Pe de altă parte, și nu întâmplător în acest context, cele mai multe și mai sărace zone din țară se află în mediul rural, unde cei care nu au plecat în străinătate pentru a munci sezonier sau definitiv trăiesc în mare parte din venituri realizate din pensii, ajutoare sociale, sprijin de la membrii familiei sau chiar din subvențiile europene primite pentru animale și terenuri agricole. Doar o mică parte din veniturile celor din gospodăriile rurale și fermele mici provin din valorificarea producției agricole.

În ultimii ani, cerințele consumatorilor din România au evoluat în rând cu cele ale tuturor europenilor, spre produse agricole și alimentare locale, proaspete și sănătoase, de calitate și la prețuri accesibile.

Considerăm că agricultura, în România, are un **potențial de dezvoltare suplimentară** extrem de semnificativ, mai ales dacă avem în vedere gradul scăzut al eficienței de exploatare economică a suprafețelor agricole utilizate. Economia agricolă a României este marcată de evidente ineficiențe în utilizarea factorilor economici. Peste jumătate din suprafața agricolă utilizată a României este dispersată și fragmentată, marcată de ineficiență și stagnare. Această realitate este, în același timp, **o provocare și o oportunitate de dezvoltare atât în viitorul imediat, cât și pe termen lung**, prin optimizarea și, mai ales, prin **transformarea societății rurale**.

În economia rurală a României, gospodăriile țărănești sunt incapabile să producă și să comercializeze un eventual surplus. Modelul de economie agricolă comun ruralului românesc este de subzistență și de autoconsum. Ineficiența din economia rurală se transmite în lanț în societate, ceea ce conduce la sărăcie persistentă și subdezvoltare socială și economică. Fenomenul sărăciei persistente este binecunoscut și conduce la abandon școlar, analfabetism funcțional, excluziune socială și criminalitate.

În ultimii ani, mai ales după aderarea României la Uniunea Europeană și în contextul dat de accesul la Politica Agricolă Comună, se conturează modele de dezvoltare a producției locale care valorifică produse tradiționale sau produse ecologice și care pot constitui alternative viabile pentru dezvoltarea gospodăriilor și a fermelor mici.

Modelul agro-tehnologic de dezvoltare, care combină noile tehnologii digitale și soluții de inteligență artificială interconectată cu agricultura de precizie și modelele de comercializare online, este de natură să conducă la valorificarea eficientă a resurselor disponibile și la structurarea unui lanț valoric care să maximizeze productivitatea în segmentul agricol valorificat sub-optimal în prezent.

Vom susține o agricultură durabilă, creatoare de valoare adăugată, respectuoasă față de tradiții, dar integrată ecologic și bazată pe o îmbinare inteligentă între tradiții și modernitate.

Obiective

- + Valorificarea și comercializarea producției agricole locale la valoare adăugată ridicată prin contribuția privată, colectivă și comunitară;

- + Asigurarea unor pachete de măsuri fiscale, de organizare, de acces la piață, de investiții și garantare a acestora, de formare profesională, de acces direct la consumatori locali care să încurajeze și să faciliteze accesul pe piață a producției agricole provenite din ferme și gospodării agricole;

- + Susținerea inovației digitale autohtone pentru dezvoltarea de soluții de agricultură modernă și de precizie și aplicarea de soluții tehnologice adaptate necesităților agriculturii românești, în paralel cu susținerea unor centre de competență, colaborare și transfer tehnologic în agricultură;

- + Consacrarea legislativă a statutului agricultorului integrat în comunitatea rurală locală și a mediului în care trăiește;

- + Regenerarea și valorificarea resurselor genetice locale, astfel încât soiuri și rase locale, tradiționale să stea la baza unei politici de calitate și a unor produse locale cu o înaltă valoare de piață;

- + Asigurarea contribuției a peste un milion de ferme și gospodării din țară la alimentația sănătoasă și de calitate a românilor și valorificarea produselor acestora în schimburi comerciale;

- + Susținerea constituirii și funcționării Camerelor Agricole, organizate și conduse de reprezentanți aleși ai agricultorilor, precum și a altor forme de reprezentare profesională și organizare economică a producătorilor agricoli;

- + Consolidarea capacității Grupurilor de Acțiune Locală din cadrul Programului LEADER, care grupează reprezentanți ai sectorului privat, neguvernamental și administrativ local din mai multe comune rurale, astfel încât să poată decide și administra atât fonduri europene, cât și fonduri din bugetul național pentru dezvoltare agricolă și rurală locală, prin proiecte de dimensiuni mici și medii;

- + Transformarea terenului agricol într-o sursă de dezvoltare și investiție de patrimoniu natural și comunitar în special pentru comunitățile locale, prin asigurarea cadrului legislativ, instituțional și fiscal de stimulare a accesului preferențial la terenurile agricole tranzacționate în beneficiul localnicilor, tinerilor fermieri și al celor care investesc în activități productive agricole;

- + Reabilitarea și dezvoltarea rețelelor de irigații și implementarea tehnologiilor moderne de producție prin sprijinirea și încurajarea cooperărilor dintre producători, autorități publice și entități cu aport în cercetare.

Turismul

În România, turismul are un potențial de creștere semnificativă și are nevoie de un salt calitativ atât dinspre partea administrației publice, cât și dinspre partea sectorului privat. Este necesar ca sectorul privat să fie cooptat în mod real în dezvoltarea politicilor publice la nivel național și în administrarea destinațiilor turistice, prin crearea și profesionalizarea organizațiilor de management ale destinațiilor la nivel local, regional și național.

Luând în considerare potențialul natural și cultural specific României, există câteva domenii care pot deveni vârfuri de lance al turismului românesc: ecoturismul, turismul cultural urban sau rural, turismul de sănătate și turismul bazat pe evenimente. Acestea, alături de un cadru favorabil dezvoltării întregii industrii, pot determina o creștere semnificativă a aportului turismului în economie și pe piața forței de muncă și pot deveni o modalitate de succes de promovare a imaginii țării peste hotare.

O utilizare inteligentă a turismului ca sector economic și ca mijloc de promovare poate stimula dezvoltarea locală, integrând totodată sectoarele industriilor creative cu cele economice.

Obiective

-
- + Transformarea turismului într-unul dintre sectoarele economice puternice ale României, cu un aport substanțial în formarea produsului intern brut;
-
- + Transformarea României într-o destinație turistică cu o imagine clar definită, bazată pe valori naturale, culturale și creative, comunicabile prin intermediul ofertei destinațiilor regionale și locale;
-
- + Profesionalizarea personalului din sectorul de turism la toate nivelurile și în toate domeniile;
-
- + Asigurarea în turism a unei politici sectoriale bazate pe stimulente către sectorul de afaceri, care să înlocuiască actuala abordare bazată pe reglementare și control din partea autorităților statului.

Cultura

Cultura este esențială pentru menținerea identității comune și pentru înțelegerea poziției europene a României. Ea întărește democrația prin consolidarea spiritului civic comunitar și a demersului participativ. Ea crește calitatea educației și contribuie la combaterea sărăciei și la garantarea egalității de șanse. Totodată, cultura contribuie la prosperitatea economică și la dezvoltarea durabilă a comunităților, fiind definitorie pentru vitalitatea teritorială. Așadar, susținem **industriile culturale și creative** și urmărim să punem în valoare elementele de identitate locală și regională.

Obiective

-
- + Elaborarea unei legi a culturii, care va defini cadrul cultural și totalitatea domeniilor de activitate culturală, armonizând domeniul cu sectoarele conexe (educație, economie, social, mediu etc.);
-
- + Finalizarea redactării și promovării legislative a Codului Patrimoniului Național, pentru crearea unui cadru de dezvoltare stabil pe baza unui corpus unitar și eficient de legi în domeniul protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural național;
-
- + Elaborarea, în baza unor programe ample de cercetare și colectare de date, a unei Strategii sectoriale pe termen lung în domeniul culturii și patrimoniului cultural, care să recunoască cultura și patrimoniul cultural ca fiind obiective de siguranță națională și europeană; totodată, elaborarea cadrului de operare necesar, astfel încât să se asigure predictibilitatea evoluției sectorului cultural; în același sens, adoptarea unor politici coerente în domeniu, conlucrarea cu sectoarele conexe și alocarea de fonduri în mod eficient;
-
- + Extinderea și modernizarea infrastructurii din domeniul cultural, în complementaritate cu cea privind infrastructura de acces, cu scopul de a asigura distribuția echilibrată a serviciilor culturale în teritoriu și accesibilitatea echitabilă a populației la resurse culturale, pentru a facilita formarea gusturilor culturale și a încuraja o largă participarea la cultură;
-
- + Asigurarea cadrului legislativ optim și finanțarea corespunzătoare pentru funcționarea Fondului Cultural Național;
-
- + Acordarea de facilități fiscale pentru încurajarea sponsorizării, mecenatului și a investițiilor în cultură;
-
- + Realizarea programelor de educare și formare în profesii tradiționale și în noile profesii în cultură, care să vizeze îmbinarea inteligentă a practicilor tradiționale și a noilor abordări din domeniu, precum și profesionalizarea ocupațiilor în domeniul cultural;
-
- + Alcătuirea unor Registre digitale (locale, regionale și naționale) pentru o bună evidență, monitorizare, gestiune și accesibilizare a resurselor de creație și de patrimoniu cultural și menținerea acestora printr-o abordare integrată la nivel local și regional;
-
- + Transformarea Repertoriului Arheologic Național într-un instrument legal de protecție, precum și actualizarea prioritară a structurii acestuia cu informații cadastrale și de regim de proprietate; totodată, integrarea Listei Monumentelor Istorice într-un sistem similar de evidență și corelarea acestuia cu Repertoriul Arheologic Național.

Industria creative sunt un veritabil motor al creșterii economice, al coeziunii sociale și al realizării personale și cuprind domenii dintre cele mai diverse, precum publicitatea, arhitectura, arta și piața de artă, meșteșugurile, moda și designul, filmul, fotografia, muzica și artele spectacolului, editarea și publicarea de carte, radioul, televiziunea și aplicațiile din industria tehnologiei și comunicațiilor. În plan economic, ele creează valoare adăugată, locuri de muncă, întreprinderi noi și potențial de export și permit, de asemenea, atragerea de investiții pentru talentul și ideile românești. În plan personal, creșterea calității vieții se realizează prin stimularea creativității și inovării, în vreme ce, la un nivel mai larg, acestea contribuie la punerea în evidență a patrimoniului material și imaterial al României, dar și la promovarea țării ca destinație privilegiată pentru turismul cultural, pentru artiști și creatori în căutare de spații de exprimare. Industriile culturale și creative pot fi un mijloc eficient de regenerare a spiritului rural ca mod de viață adaptat la modernitate, fără pierderea autenticității.

Apreciem că industriile creative trebuie să devină o prioritate națională pentru a răspunde unui obiectiv fundamental: transformarea, în următorii ani, a României într-un **centru global de dezvoltare în materie de creativitate și tehnologie, prin transformarea autenticului în valoare economică și socială.**

Obiective

- + Stimularea educației pentru dezvoltarea industriilor creative și încurajarea parteneriatelor de cercetare și dezvoltare dintre mediul privat și instituțiile de învățământ;
- + Finanțarea industriilor creative prin orientarea simplificată a antreprenorilor spre resurse, prin transparență în alocarea fondurilor, dar și prin urmărirea performanței proiectelor finanțate;
- + Promovarea exporturilor, astfel încât produsele industriilor creative să devină o importantă sursă de venituri pentru bugetul țării și să contribuie major la crearea brandului de țară al României.

În domeniul **civilizației urbane și rurale**, vrem să asigurăm și să creăm posibilitatea unor investiții adecvate, publice și private, în operațiuni de calitate de regenerare a cartierelor, orașelor și mediului rural, fundamentate pe creativitate, inovare și reutilizare adaptivă, inspirate de principiile unei **Baukultur** (civilizația construirii de înaltă calitate) și îmbogățită de participarea activă a cetățenilor, a comunităților și a organizațiilor societății civile.

Obiective

- + Implementarea unui program coerent de regenerare și reabilitare a spațiilor orașelor medii și mici și a zonelor rurale afectate de depopulare prin migrație economică și care și-au pierdut specificitatea și autenticitatea, pentru a retrezi în localnici sentimentul apartenenței la acele locuri și respectul față de elementele care le dau autenticitate și demnitate;
- + Crearea Registrului digital al construcțiilor, cu date privind conceptul, proiectul, execuția și utilizarea lor, pe baza arhivelor administrațiilor locale;
- + Implementarea de programe de educație și informare preventivă, pentru a face față situațiilor de risc juridic, energetic, de incendiu, cutremur sau inundație.

Oamenii

Creșterea României poate fi determinată doar de acțiuni care să ducă la **valorificarea inteligentă a capacităților creative** de care dispunem. Fără oameni cu educație temeinică și competențe clare în toate pozițiile de decizie importante pentru țară, România devine vulnerabilă și se expune pericolelor din interior și din exterior, punându-și în pericol vitalitatea și identitatea.

Ca orice societate, și cea românească dispune de un potențial creativ neexplorat și surprinzător. La noi însă, acesta este în mod sistematic subestimat, nevalorificat și descurajat. Mulți oameni ingenioși și educați părăsesc România nu atât din cauza lipsei banilor, ci mai ales pentru faptul că nu își pot pune în valoare calitățile. Competențele nu le sunt recunoscute, inițiativele nu le sunt apreciate, iar aparatul de stat inertial și birocrațiile adesea retrograde le opun rezistență sub cele mai diverse forme.

Regenerarea urbană și rurală trebuie să fie realizată în primul rând prin atractivitatea culturală și angajamentul civic al locuitorilor. Ea trebuie să poată să integreze și să mobilizeze nevoile social-economice actuale, aspirațiile, ospitalitatea și deschiderea spre exterior în jurul valorilor împărtășite de comunitatea locală și în jurul tradițiilor locale.

Obiective

-
- + Dezvoltarea spiritului critic, a creativității și autonomiei de gândire rațională, în spiritul valorilor morale de bine, dreptate, cinste, curaj, respect sau solidaritate, într-un amplu proces de învățare la toate nivelurile de educație;
-
- + Valorificarea cât mai inteligentă a resurselor umane prin înțelegerea contextului socio-cultural și prin integrarea organică a lor în procesul de elaborare a politicilor;
-
- + Valorificarea potențialului de modelare a culturii românești, prin dialogul cu alte culturi, europene și mondiale, prin studierea artei și literaturii, prin cunoașterea patrimoniului cultural național, material și imaterial.

Cetățenie activă

În centrul acțiunii noastre politice se află oamenii și dezvoltarea lor pentru a avea o viață demnă și independentă într-o societate bazată pe **încredere**. Promovăm activ **spiritul antreprenorial** în toate sferile sociale și conceptul de **cetățean responsabil**, implicat în viața cetății, orientat către acțiune și în căutare de oportunități de realizare sustenabilă.

Se impune, așadar, dezvoltarea unor **servicii sociale adaptate nevoilor individuale și ale familiilor**, astfel încât orice sprijin din partea statului să permită integrarea în societate și evitarea izolării și a dependenței. Nu pledăm pentru sistarea beneficiilor sociale, care sunt necesare pentru asigurarea unui minim decent pentru persoanele aflate în nevoie, dar milităm pentru acordarea și utilizarea cu eficiență a acestor sume de bani și pentru introducerea suplimentară a unor servicii sociale de acompaniere. Vom iniția programe sociale de asistență specială pentru **familiiile celor plecați în străinătate temporar sau definitiv**.

Promovăm **inovarea socială** ca proces esențial de schimbare socială și dezvoltare, atât din punctul de vedere al scopurilor urmărite, cât și din cel al mijloacelor folosite. Ne referim aici în special la dezvoltarea și aplicarea de noi idei privind produse, servicii și modele de organizare, care răspund unor nevoi sociale și creează în același timp noi relații și colaborări, fiind benefice pentru societate și stimulând capacitatea societății de a acționa. Vom urmări oprirea și inversarea actualei tendințe negative a **natalității** pentru a asigura o dezvoltare echilibrată pe termen lung, alături de sustenabilitate, predictibilitate și echitate la nivelul sistemului de **pensii** publice și sprijinirea pensiilor publice administrate privat.

Ne propunem să **abordăm integrat politicile din sfera largă a socialului**: educației, sănătății, servicii sociale, ocupare, locuire, cultură, sport și viață activă. Educația trebuie modernizată, astfel încât să formeze cetățeni activi și valoroși pe piața muncii, flexibili, capabili să se adapteze ritmului accelerat al schimbării. Sistemul educațional necesită, de asemenea, o integrare mai bună în ansamblul instituțiilor publice, pentru asigurarea funcționării sale coerente și pentru dezvoltarea armonioasă a generațiilor următoare.

Promovăm **dezvoltarea socială**, mai ales din perspectiva întăririi țesutului social, a rolului familiei ca nucleu de bază al societății, a activării la nivel individual, dar și comunitar, a echilibrului între generații, a cultivării încrederii, a respectului reciproc și a unui sentiment de patriotism matur, care cultivă încrederea în sine și toleranța. Urmărim coeziunea socială din perspectiva ieșirii din sărăcie și reducerea situațiilor de risc și marginalizare socială a persoanelor vulnerabile. Propunem României un model de **parteneriat social** între actorii majori

din societate, de la indivizi la stat, de la public la privat, de la comunitatea din mediul rural la capitala țării. Propunem un pact al solidarității responsabile, înțelepte, pentru colaborarea reciproc avantajoasă. Politica nu rezolvă toată ecuația acestei colaborări, dar poate crea un cadru stabil și credibil, în care toți cetățenii să își poată recâștiga încrederea în relațiile interumane din societate.

Vom propune restructurarea tuturor serviciilor către populație în baza principiului de **prevenție**: este mai eficient să previi decât să combați. Programele de prevenție trebuie tratate multisectorial și în parteneriat cu societatea civilă și sectorul antreprenorial. Prevenția nu poate fi implementată eficient decât în interiorul comunității, în raport direct cu beneficiarii săi, cetățenii. Vom urmări astfel **conectarea grupurilor vulnerabile la oportunitățile de a genera valoare**, asigurând sprijin pentru a-și depăși vulnerabilitatea sau a o gestiona (pe termen scurt sau acolo unde nu este posibilă ieșirea din situație).

Antreprenoriatul

Educația

Sănătatea

Noul parteneriat social

Pensiile

Digitalizarea serviciilor publice

Antreprenoriatul

Dezvoltarea durabilă a economiei românești depinde fundamental de dezvoltarea solidă a sectorului privat și consolidarea competitivității interne și externe a antreprenoriului autohton. Stimularea spiritului antreprenorial în toate sferile economice sau sociale este esențial pentru succesul transformării României. Doar o societate vibrantă, în care oamenii creativi și ambițioși își pot pune în aplicare ideile, cu acces facil la resurse și acționând într-un cadru funcțional simplu și eficient, garantat de instituțiile statului, poate asigura bazele dezvoltării durabile și ale prosperității personale.

Antreprenorii nu au primit însă un sprijin real, iar importanța lor socială nu a fost recunoscută la justa sa valoare de către o clasă politică aflată mai degrabă în căutare de capital electoral decât de identificarea și aplicarea unor soluții care să stimuleze antreprenoriatul în România. În absența facilitării activității lor, competitivitatea firmelor autohtone, în special a celor mici și mijlocii, s-a erodat sistematic, sub povara birocrăției, a impredictibilității și dezinteresului din partea reprezentanților statului.

Competitivitatea unei națiuni, măsurată prin indicatorii specifici, depinde, în primul rând, de crearea unui cadru de operare simplu și eficient, care permite formarea și acumularea de capital, inovația și progresul.

Obiective

-
- + Eliminarea rapidă a barierelor birocratice și a distorsiunilor care împiedică formarea și dezvoltarea firmelor în România;
-
- + Crearea unei rețele instituționale la nivelul autorităților locale și centrale pentru consilierea și îndrumarea antreprenorilor în accesarea surselor de finanțare;
-
- + Implementarea în sistemul educațional și de formare a unor programe specifice, care să dezvolte spiritul și abilitățile antreprenoriale;
-
- + Implementarea unui mix de facilități fiscale, scheme de ajutor de stat, fonduri de investiție de risc (*angel capital, seed capital*), scheme de garantare care să vină în sprijinul antreprenorilor.

Educația

Vom urmări să construim o școală secolului XXI care să fie adaptată specificului noilor generații: o școală modernă, deschisă, accesibilă tuturor și responsabilă, care asigură fiecărui copil posibilitatea de a se dezvolta după propriile nevoi și aspirații.

Sușinim un sistem de educație care să ofere în mod echitabil oportunități de învățare și de dezvoltare pentru fiecare copil, indiferent unde locuiește: la sat sau în oraș. Propunem un model de educație de calitate în creșe, școli, licee, universități și diverse alte forme de organizare.

Misiunea publică asumată de școală este formarea unor cetățeni încrezători, instruiți, competenți, implicați și responsabili. De aceea ne dorim o școală care cultivă spiritul creativ, asumarea, încrederea, cinstea și binele comun. Vrem ca fiecare copil din fiecare școală și fiecare tânăr din fiecare universitate românească să aibă acces nemijlocit la servicii de educație și de formare profesională de calitate, care să răspundă nevoilor, talentelor și aspirațiilor fiecăruia.

Considerăm că autonomia universităților este garantul libertății de gândire, de studiu și de cercetare în instituțiile de învățământ superior, principalele motoare de cunoaștere într-o lume din ce în ce mai competitivă. Ne dorim un învățământ superior de calitate, relevant și aliniat la modelele internaționale, care să asigure excelența în educație și cercetare, inclusiv prin lupta împotriva imposturii academice.

Credem în capitalul de inovare al românilor, de aceea sprijinim și promovăm cercetarea și dezvoltarea prin inovație. Educația și cercetarea sunt elementele principale ale dezvoltării durabile a României, prin faptul că asigură resurse umane educate și inovatoare și adaptarea la noile tehnologii și provocări de societate.

Obiective

- + Elaborarea unei noi arhitecturi curriculare – modernă și flexibilă, adaptată la o lume imprevizibilă și la un viitor incert. Credem în adaptarea personalizată a învățării, care să răspundă nevoilor individuale și locale și care să fie fundamentul unei educații bazate pe incluziune și pe valori, în măsură să formeze cetățeni implicați, activi social, solidari și integri;
- + Reducerea analfabetismului funcțional prin programe specifice destinate atât elevilor, cât și profesorilor;
- + Combaterea sărăciei și a excluziunii în educație. Vom urmări să oferim șanse tuturor copiilor prin reducerea decalajelor între mediul urban și cel rural, între școlile de elită și cele din comunitățile sărace pe baza unor programe integrate, destinate tuturor membrilor comunităților dezavantajate;
- + Investiții în profesori. Vom iniția programe de formare derulate la nivel național pentru profesori și pentru cei implicați în managementul educațional. Vom adopta intervenții de tip financiar în special la recrutarea viitorilor profesori pentru revalorificarea carierei didactice;
- + Debirocratizarea sistemului de educație și introducerea serviciilor digitale prin e-government;
- + Sprijinirea școlilor pilot, publice și private, care au potențialul de a deveni hub-uri de inovare în educație;

-
- + Inițierea de centre comunitare de educație la nivel local, care să asigure servicii de educație formală, non-formală și informală pentru toți membrii comunității: elevi, tineri și adulți. Vom urmări să consolidăm unitatea și solidaritatea în cadrul comunităților locale;
-
- + Consolidarea universităților prin sprijinirea educației de calitate, a cercetării și a inovării;
-
- + Susținerea evaluării internaționale periodice a calității universităților românești. Recunoaștem performanța academică și ne propunem să stimulăm financiar universitățile pentru a-și crește performanța și pentru a avansa, inclusiv în clasamentele interne și internaționale;
-
- + Introducerea unui sistem multianual de finanțare a universităților publice, în măsură să stimuleze calitatea și echitatea sistemului de învățământ superior;
-
- + Stimularea activității de cercetare din universități, institute și entități private, prin stabilitate, predictibilitate și finanțare multianuală;
-
- + Organizarea corectă și transparentă a competițiilor naționale din cercetare. Vom urmări să garantăm transparența, evitarea conflictelor de interese și implicarea experților internaționali în procesul de evaluare;
-
- + Promovarea activă a modelului de educație pe tot parcursul vieții, care să stimuleze dezvoltarea abilităților relevante, aflate în continuă schimbare pe piața muncii;
-
- + Susținerea parteneriatelor dintre școli, universități și mediul privat. Vom iniția un fond național de investiții private în școlile și universitățile publice din România și vom căuta să facilităm investițiile private în educație;
-
- + Susținerea legăturii dintre mediul academic și de cercetare românesc și cel de afaceri, inclusiv pentru întărirea transferului tehnologic și valorificarea comercială a proprietății intelectuale.

Sănătatea

Sistemul românesc de sănătate este cel mai slab finanțat din UNIUNEA EUROPEANĂ. În plus, resursele financiare precare de care dispune sunt ineficient administrate, accentuând situația dezastruoasă actuală. Analiza gradului de echitate a sistemului de sănătate scoate în evidență inegalități privind gradul de acoperire cu servicii atât în funcție de mediile de rezidență (urban vs. rural), cât și în funcție de localizarea geografică (la nivel de regiuni și județe). De asemenea, această analiză evidențiază existența unor grupuri cu precădere vulnerabile – în particular etnia romă. Milităm pentru **asigurarea accesului facil la servicii de sănătate a tuturor cetățenilor** din mediul urban și rural, indiferent de nivelul veniturilor lor.

Obiective

-
- + Asigurarea transparenței resurselor financiare alocate sectorului sănătății, precum și controlul și eficientizarea utilizării acestora;
-
- + Înființarea unui fond public multianual pentru investiții în infrastructura spitalicească și pentru dotarea unităților medicale cu aparatură performantă;
-
- + Atragerea de investiții private în sistemul medical prin contractele de tip *PPP Facility Management*;
-
- + Schimbarea priorității finanțării spre programele de investiții în infrastructură medicală;
-
- + Introducerea asigurărilor private de sănătate și încurajarea folosirii lor prin mecanisme fiscale;
-
- + Unitățile medicale (ambulatoriu, spitale, cabinete medicale) vor putea deconta serviciile și pe baza asigurărilor private de sănătate;
-
- + Încurajarea competiției dintre Casa Națională de Asigurări de Sănătate și Casele de Asigurări private, având ca efect scăderea cheltuielilor publice în sănătate;
-
- + Elaborarea și implementarea unei strategii de prevenire a îmbolnăvirilor și de îmbunătățire a sănătății populației prin asigurarea unui mediu sănătos de viață, prin oferirea posibilității de aprovizionare cu hrană sănătoasă, prin acces la recreere și sport într-un cadru natural sănătos și prin educarea populației;
-
- + Stimularea prevenției și a medicinei primare și de ambulatoriu pentru îmbunătățirea sănătății cetățenilor, asigurarea managementului calității tuturor serviciilor din sănătate și creșterea siguranței pacientului.

Noul parteneriat social

Promovăm dezvoltarea socială bazată pe incluziune și propunem un pact social între actorii majori din societate, de la indivizi la stat, de la public la privat, de la comunitatea rurală până la capitala țării. Urmărim îmbunătățirea coeziunii sociale și ne concentrăm atenția asupra soluțiilor de eliminare a sărăciei și de reducere a situațiilor de risc și marginalizare socială a persoanelor vulnerabile.

Promovăm inovarea socială ca proces-cheie de schimbare socială atât din punctul de vedere al scopurilor urmărite, cât și din cel al mijloacelor folosite. Urmărim, în special, dezvoltarea și aplicarea de noi idei (privind produse, servicii și modele) care răspund unor nevoi sociale și, în același timp, creează noi relații sau colaborări sociale, benefice pentru societate.

Încurajăm munca și pledăm pentru predictibilitatea legislației pentru ca actorii economici să își poată pregăti planurile de afaceri. Susținem pregătirea profesională pentru a genera competențele de care este nevoie în societate pentru dezvoltarea economică. Din perspectivă calitativă, vom adresa problema lipsei de competențe sau a inadecvării lor prin continuarea reformei în ceea ce privește, în general, învățământul profesional și tehnic și, în special, învățământul dual.

Obiective

-
- + Continuarea bunelor practici înglobate în Pachetul Național Anti-Sărăcie, atât în ceea ce privește colaborarea deschisă cu mediul ONG și cu societatea civilă, cât și cu referire la necesitatea unei colaborări interdisciplinare și integrate la nivel guvernamental pentru a putea fi generat un impact sustenabil la nivel de societate;
-
- + Implementarea unor politici complexe de sprijinire a părinților și copiilor, care să stimuleze decizia de a avea copii și să sprijine creșterea copiilor;
-
- + Asistență medicală specială acordată femeilor însărcinate, creșe pentru copii, reintegrarea mamelor și asigurarea accesului la cariera profesională, facilități pentru angajatorii care organizează sau sprijină creșe, grădinițe, înființarea de centre educaționale zonale și integrarea persoanelor vârstnice în aceste activități;
-
- + Reclădirea sistemului de asistență socială printr-o ofertă de servicii sociale personalizate, plecând de la metoda managementului de caz, cu scopul de a integra socio-profesional oamenii și de a evita plasarea lor într-o situație de dependență, implementând evaluări complexe pentru cazurile dificile și planuri individualizate de asistență cu durată variabilă;
-
- + Modelarea sistemului beneficiilor sociale astfel încât să reprezinte o plasă de siguranță reală pentru cei care, din motive obiective – de sănătate, de vârstă sau din cauza unor probleme temporare în familie, au nevoie de sprijinul societății pentru un trai decent;
-
- + Eliminarea sărăciei extreme din zonele defavorizate prin programe specifice, care să furnizeze soluții simple și practice comunităților afectate.

Pensiile

Sistemul de pensii trebuie să fie **predictibil, sustenabil și echitabil**, astfel încât legea și principiile acestuia să se aplice unitar și să nu creeze privilegii fără justificare. Orice derogare de la principiul contributivității creează inechitate, mai ales dacă este rezultatul unor demersuri de lobby politic care capturează statul în interesul unei minorități.

Obiective

- + Eliminarea pensiilor speciale nejustificate;

- + Menținerea și dezvoltarea Pilonului II de pensii, astfel încât cel puțin o parte din contribuțiile pentru pensie să fie puse deoparte și nu cheltuite imediat de stat pentru plata pensiilor curente, ca în Pilonul I;

- + Creșterea sustenabilă și echitabilă a pensiilor, pentru a asigura un trai demn părinților și bunicilor noștri, într-un cadru de maximă responsabilitate și respect pentru toate categoriile de cetățeni; totodată, asigurarea sustenabilității sistemului de pensii publice și evitarea supraîndatorării generațiilor viitoare, fără a fi sacrificate investițiile în școli, spitale și infrastructura de transport.

Digitalizarea serviciilor publice

Digitalizarea economiei și administrației publice locale și centrale se impune ca cerință imediată și obligatorie de transformare a modului de operare a statului actual. Credem cu fermitate că viitorul societății, al democrației și al guvernării este digital și considerăm că România dispune de toate avantajele comparative pentru a fi un lider în avangarda europeană și mondială a transformărilor tehnologice. Modelele de succes în afaceri (firmele numite „unicorni”) sunt foarte încurajatoare și prefigurează tipul de societate tehnologică avansată către care ne putem orienta activ.

Ne angajăm ca, împreună, să ancorăm România pe traiectoria unui viitor digital, într-un proiect național de transformare a administrației și a societății cu ajutorul tehnologiei, într-un proces de dezvoltare tehnologică coordonat, eficient, deschis și transparent, al cărui beneficiar direct este cetățeanul român.

Ne propunem ca, prin intermediul tehnologiei, să îmbunătățim procesele de guvernare și să le aliniem la normele internaționale, pentru a putea rămâne în competiția globală și pentru a valorifica multiplele oportunități oferite de inovația digitală în vederea implementării unor soluții inovative în procesul de guvernare și de dezvoltare a societății.

Considerăm că România dezvoltării durabile trebuie să fie produsul cooperării active dintre un **stat facilitator** – care pune în centrul politicii sale cetățeanul și nevoile sale și care folosește cadrul instituțional pentru a potența dezvoltarea individual – și **cetățeanul responsabil**, activ implicat în procesul de guvernare. Această cooperare se bazează pe un nou model de contract social care să garanteze cetățeanului accesul la informații de calitate și să îl implice în procesul decizional. Ea este facilitată inclusiv de procesul de digitalizare a administrației publice.

Societatea digitală implică o reinventare a politicii și a implicării cetățenilor în viața publică, în care guvernarea asigură o tranziție de succes către o societate în care tehnologia deține un loc important în toate domeniile de activitate, iar cetățenii și firmele sunt pregătiți pentru această nouă paradigmă economică și socială. Pe de o parte, ne confruntăm cu nevoia de a asigura o implicare civică mai mare, o transparență și o responsabilitate sporite față de cetățeni iar, pe de altă parte, ne aflăm în fața unei situații în care administrația publică și instituțiile publice dispun de programe și aplicații digitale nefuncționale, fiind prizoniere ale unor contracte făcute în dezavantajul statului și al cetățenilor.

Inovarea democratică și democrația participativă facilitată de tehnologie sunt esențiale pentru dezvoltarea cetățeanului modern; aceeași politică poate avea efecte foarte diferite asupra satisfacției cetățenilor, în funcție de gradul în care aceștia au participat la proiectarea și implementarea sa.

Obiective

- + Digitalizarea serviciului public și a administrației publice, simultan cu transmiterea unui semnal puternic la nivel local și internațional privind hotărârea decidenților politici de a trece într-o eră a transparenței și a luptei împotriva corupției;

- + Susținerea cercetării și a dezvoltării în direcția deschiderii sistemului educațional către profesii din domeniul digital apropiate de limitele tehnologiei, către inteligența artificială, tehnologiile blockchain și tehnologiile cuantice;

- + Conectarea României la Revoluția Industrială 4.0, care reprezintă o transformare fundamentală a modului în care se produc bunurile și serviciile, cu implicații profunde asupra forței de muncă și a competențelor viitorului, asupra economiei, asupra lanțurilor de producție și asupra avantajelor competitive ale industriilor;

- + Asigurarea securității cibernetice a României, care depinde atât de performanța structurilor dedicate ale statului, cât și de reziliența la atacuri a infrastructurii critice, a actorilor privați și a populației;

- + Asigurarea educației digitale și formarea de competențe digitale la nivelul întregii societăți, prin asumarea cu responsabilitate a politicilor publice care stimulează incluziunea socială.

Stat responsabil

Politicile publice elaborate conform principiilor enunțate trebuie să vizeze toate domeniile de activitate, dar prioritare sunt acele domenii-cheie a căror dezvoltare durabilă determină o reacție similară și în celelalte domenii.

Echilibrul puterilor

Administrația publică

Parlamentul

Justiția și siguranța publică

Lupta anticorupție

România europeană

Politica externă

Diaspora

Echilibrul puterilor

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă a României, este necesar să reformăm statul și instituțiile sale. Schimbările propuse în construirea statului au în centrul lor **promovarea și protejarea demnității și drepturilor cetățenilor**, creșterea siguranței și stabilității cadrului instituțional și legal, care să permită dezvoltarea economică și socială durabilă a țării, precum și crearea unei administrații publice eficiente, care să ofere servicii publice de calitate, cât mai accesibile și cu costuri minime.

Viziunea noastră asupra statului este caracterizată de **echilibrul între puteri**. Dorim să construim împreună un stat flexibil și eficient, competent, responsabil și transparent, care să încurajeze implicarea responsabilă a cetățenilor în luarea deciziilor, să le ofere oportunități de dezvoltare personală, dar și protecție în situațiile de viață dificile, temporare sau permanente.

Ne dorim ca România să fie un stat democratic, care să asigure reprezentativitatea puterii legislative, eficiența puterii executive și independența puterii judecătorești. Pentru noi, cele trei puteri pot funcționa doar în echilibru, fără prevalența uneia, și pe baza controlului reciproc. Numai în acest mod, rolul statului – de protecție a drepturilor fundamentale, în paralel cu garantarea siguranței cetățeanului – poate fi îndeplinit.

Avocatul Poporului și Curtea Constituțională trebuie să revină la rolul de arbitru imparțial, neangajat politic, nepărtinitor, în afara influenței politice partinice, așa cum se prevede în Constituția României.

Administrația publică

Vrem o Românie cu o administrație publică integră și competentă, care reușește să gestioneze cu eficiență servicii publice de calitate și să le furnizeze în mod echitabil. Ne dorim o administrație publică profesionistă și stabilă, susținută de un sistem meritocratic de management al resurselor umane. Vizăm, de asemenea, o administrație cu o capacitate crescută de gestiune a fondurilor europene.

Ne propunem simplificarea și raționalizarea procedurilor și a modului de funcționare a administrației în interacțiunea cu cetățenii și mediul de afaceri și asigurarea predictibilității și coordonării actelor de guvernare, a politicilor publice, a programării bugetare și asigurării cadrului legal, rezultate din cooperarea inter-sectorială și planificarea anuală și multianuală. De asemenea, urmărim claritatea mandatelor și a funcțiilor instituțiilor publice.

Administrația publică va câștiga respectul și încrederea cetățenilor doar în măsura în care va stimula integritatea și onestitatea în gestionarea resurselor publice, în interes general și pentru onorarea mandatului pe care îl are, doar dacă asigură eficiența acțiunilor sale, transparență și responsabilitate în luarea deciziilor și doar dacă valorifică în mod corespunzător resursele publice, asumându-și totodată rezultatele activităților sale.

Promovăm activ accesibilitatea și deschiderea administrației publice pentru consultarea și participarea cetățenilor, a tuturor celor interesați din societatea civilă și din sectorul privat în luarea deciziilor și în elaborarea și implementarea politicilor publice.

Parlamentul

Parlamentul României trebuie să devină instituția supremă a democrației reprezentative, care să asigure un proces de legiferare de calitate, într-un timp rezonabil, pe baza unor standarde ridicate de fundamentare, redactare și transparență.

Ne dorim un Parlament mai suplu, cu un număr mai redus de parlamentari și mai reprezentativ pentru cetățenii săi, inclusiv pentru cei care locuiesc și muncesc în afara țării.

Ne dorim ca Parlamentul să asigure cadrul deplin de manifestare a opoziției, printr-un proces transparent, clar și predictibil de luare a deciziilor și prin dezbateri a căror calitate este garantată de proceduri detaliate și stabile.

Vrem ca Parlamentul să nu mai fie un loc de refugiu al politicienilor care își doresc să scape de probleme penale, ci un for al unor profesioniști validați prin voință populară.

Demnitățile în cadrul Parlamentului sau al Guvernului nu trebuie să mai fie un loc de refugiu al celor vizați de proceduri penale. Acesta este motivul pentru care dorim eliminarea din Constituție a imunității parlamentarilor în ceea ce privește reținerea, arestarea preventivă și percheziția, precum și a imunității membrilor Guvernului în ceea ce privește începerea urmăririi penale.

Justiția și siguranța publică

România are nevoie de o justiție independentă, eficientă, tratată cu respect și înțeleasă ca un **serviciu public în slujba cetățeanului**. Sistemul de justiție trebuie consolidat prin garanții legislative ale independenței sale față de orice interferențe și presiuni neavenite. Toate măsurile legislative în curs și menite să submineze independența justiției vor fi anulate.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să revină în centrul oricăror decizii privitoare la justiția din România, căpătând un rol decizional, iar nu doar consultativ, în desemnarea conducătorilor tuturor structurilor de parchet din România, iar puterea ministrului Justiției trebuie să fie redusă la funcțiile administrative și de inițiator al politicilor publice în domeniul justiției.

Milităm pentru întărirea mecanismelor interne care permit sistemului judiciar să corecteze eventuale derapaje sau abateri disciplinare ale unor magistrați. Soluția pentru un sistem judiciar care apără și respectă drepturile fundamentale nu constă în slăbirea acestuia și punerea sa sub control politic, ci în întărirea puterii judecătorești.

Instituțiile puterii judecătorești se află sub o presiune enormă, exercitată prin mai multe mijloace: pe de o parte, prin propuneri legislative menite să submineze independența, stabilitatea și imparțialitatea instanțelor și parchetelor; pe de altă parte, prin campanii de presă coordonate și virulente, care promovează și susțin agenda schimbărilor legislative.

Prin proiectele de modificare a legilor justiției, a Codului penal și a Codului de procedură penală, dar și prin decizii succesive ale unei Curți Constituționale adesea acuzate pentru partizanat politic, ofensiva actualului guvern a lovit în puncte nevralgice ale statutului magistraților și ale organizării judiciare, distrugând echilibrul și controlul reciproc în procedurile de numire a șefilor parchetelor de rang înalt, reducând până aproape de eliminare rolul Președintelui și sporind rolul ministrului Justiției.

Guvernarea actuală a reinterpretat teza constituțională conform căreia „procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului Justiției” într-un sens care consacră interferența politică a ministrului Justiției în activitatea operativă a procurorilor și a creat un instrument direct de intimidare a magistraților prin înființarea unei secții speciale de investigare a infracțiunilor comise de magistrați. În ansamblu, au fost create premise pentru o destabilizare și slăbire fără precedent a sistemului judiciar, prin încurajarea plecării magistraților din sistem prin pensionări anticipate, combinată cu blocarea intrărilor în sistem a noilor magistrați prin prelungirea perioadei de formare la Institutul Național al Magistraturii.

În paralel cu măsurile de reorganizare a sistemului judiciar, are loc o ofensivă în direcția slăbirii sau anulării unor instrumente de luptă împotriva criminalității, prin modificări ale Codului penal și ale Codului de procedură penală în direcția dezincriminării unor fapte penale, a reducerii unor pedepse și a implementării unui regim mai permisiv de executare a pedepselor, respectiv în direcția eliminării unor mijloace de probă. Efectul combinat al acestor schimbări presupune o capacitate scăzută a statului de a combate criminalitatea de orice fel, dar mai ales formele grave precum criminalitatea organizată și corupția.

Obiective

- + Abrogarea modificărilor aduse cu privire la legile justiției, Codul penal și Codul de procedură penală;

- + Întărirea rolului Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, care trebuie să aibă rolul principal în procedurile de desemnare a conducerii instanțelor și parchetelor din România, inclusiv a Parchetului General, a DNA și a DIICOT, fără implicarea unor factori politici, indiferent de natura lor;

- + Aducerea justiției din România în secolul XXI prin digitalizare (dosarul electronic) și prin măsuri menite să ducă la o eficiență sporită și la o durată rezonabilă a soluționării litigiilor;

- + Identificarea și eliminarea factorilor care pot duce la decizii subiective și influențate politic ale organelor de justiție și care pot permite utilizarea justiției pentru șantaj politic sau de altă natură;

- + Dimensionarea personalului din instanțe proporțional cu încărcarea acestora, fără a face concesii în ceea ce privește nivelul de pregătire;

- + Colaborarea directă între Ministerul Justiției și Ministerul Educației în scopul introducerii educației juridice printre disciplinele de studiu din învățământul gimnazial.

Lupta anticorupție

Eforturile luptei anticorupție trebuie să fie revigorată și canalizate înspre domenii prioritare, precum procedurile de achiziții publice, sistemul public de sănătate și sistemul de învățământ. De asemenea, ne asumăm asigurarea independenței procurorilor și judecătorilor în raport cu orice intervenție a factorului politic.

Agenția Națională de Integritate trebuie să își recapete rolul central în **asigurarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice**. În acest scop, vom reforma legislația privind incompatibilitățile și conflictele de interese, în scopul extinderii acestora și a lărgirii competențelor de control ale Agenției Naționale de Integritate.

Lupta anticorupție din România trebuie să continue și ne propunem o abordare integrată, care să includă prevenția și educația anticorupție, în completarea unui sistem clar definit de sancțiuni. În acest scop, educația anticorupție a funcționarilor publici, precum și însușirea de către aceștia a standardelor legale de integritate reprezintă o prioritate.

Obiective

- + Bugetarea suficientă a **programelor de educație anticorupție** din instituțiile publice și recrutarea de resurse umane calificate în scopul instruirii angajaților din instituțiile publice;
- + Promovarea unei culturi a **transparenței** în administrația publică, indiferent de nivel, prin lărgirea accesului cetățenilor la informații de interes public și înlesnirea urmării procesului decizional din orice instituție publică, ca mijloc de prevenție a infracțiunilor de corupție și de serviciu;
- + Instituirea unui **cod de restricții** cu privire la posibilitatea primirii de cadouri sau alte beneficii de către persoanele care ocupă funcții publice alese, precum și cu privire la interacțiunea cu persoane care desfășoară activități de lobby;
- + Înființarea unei instituții centrale cu rol de **consiliere** a funcționarilor publici și a persoanelor care ocupă funcții publice, alese cu privire la incidența în situații concrete din activitatea acestora a legislației privind corupția, conflictul de interese și incompatibilitățile. Eliminăm astfel blocajele din administrație cauzate prin invocarea incertitudinii cu privire la incidența normelor penale. O astfel de măsură descurajează discursul public asumat de o parte largă a oamenilor politici cu privire la impredictibilitatea aplicării sancțiunilor penale sau aplicarea discreționară a acestora.

România europeană

Considerăm că, pentru a fi puternică în Europa și în lume, România trebuie să fie puternică acasă. În viziunea noastră, politica externă a României trebuie să fie construită pe cei trei piloni: **calitatea de stat european, dezvoltarea relațiilor externe și conștientizarea faptului că diaspora este parte a României.**

Anii care vin vor fi decisivi în ceea ce privește capacitatea UE de a acționa cu o voce unică și puternică în crizele intra-europene și în cele internaționale. Totodată, proiectul european are nevoie de un nou avânt. **Suntem de părere că întărirea și o mai mare integrare a UE sunt răspunsul la aceste provocări.** Suntem convinși că slăbirea Europei înseamnă o vulnerabilitate crescută a României, alături de toate celelalte state membre, precum și regres sau stagnare. De aceea, vrem ca România să contribuie proactiv la întărirea UE, mai ales în domeniile securitate și apărare, convergență economică și socială.

Pentru a fi un stat membru demn și prosper, ne propunem ca **până în anul 2030 să ajungem la media de dezvoltare a UE** prin măsurile pe care le vom lua la nivel intern și european.

În același timp, credem că Uniunea Europeană este imperfectă și trebuie să evolueze, iar noi suntem pregătiți să contribuim la această evoluție. Pentru noi, Uniunea Europeană trebuie să servească în primul rând cetățenii și de aceea vedem **Uniunea viitorului ca pe o uniune a cetățenilor europeni.** Credem că vocea cetățenilor trebuie să se facă auzită și să conteze mult mai mult în deciziile luate la nivelul Uniunii Europene.

Nu în ultimul rând, **credem într-o singură Uniune** și, de aceea, ne pronunțăm ferm împotriva dublului discurs între nivelul european și cel național, dar și pentru evitarea creării de falii între diferite categorii de state membre. Pe cale de consecință, credem că modelele de integrare cu geometrii variabile pot funcționa doar atunci când nu există altă soluție, cu menținerea deschiderii permanente față de cei care vor să se alătore acestor inițiative pe parcurs.

Politica externă

Vedem un sistem internațional în profundă schimbare. Facem parte din cele mai puternice și credibile alianțe și uniuni politice, militare și economice ale lumii (Uniunea Europeană, NATO, parteneriatul strategic de succes cu SUA), dar avem o Românie imobilă. Vedem o necesitate acută de a consolida un **profil de actor proactiv** și a contribui la întărirea sistemelor din care facem parte și în care credem.

Ne asumăm o **diplomație bazată pe valori și întărirea comunității euroatlantice** pentru a proiecta cooperare, stabilitate și securitate. Valorile și principiile care ne vor ghida sunt multilateralismul, respectarea dreptului internațional, promovarea democrației, a drepturilor omului și a bunei guvernante.

Obiective

- + Susținerea fermă a **indivizibilității relației transatlantice**, a interdependenței profunde și a nevoii de colaborare continuă între Europa și SUA;
- + Axarea pe creșterea capacității României de a răspunde la provocările mediului internațional prin contribuția activă la întărirea alianțelor și organizațiilor internaționale din care face parte, prin dezvoltarea relațiilor cu partenerii săi strategici, cu vecinii și cu ceilalți parteneri internaționali;
- + Scoaterea în evidență a capacității României de a **proiecta echilibru, stabilitate, securitate și prosperitate** în regiunea sa geografică, în paralel cu continuarea consolidării rezilienței interne;
- + Promovarea unei **politici externe în sprijinul cetățenilor români** de acasă și din străinătate, a comunităților românești din țările vecine și în sprijinul **companiilor românești** angajate internațional sau cu potențial de dezvoltare regională sau internațională;
- + Dezvoltarea diplomației digitale a României și valorificarea tehnologiilor moderne pentru promovarea intereselor cetățenilor români, oriunde s-ar afla, și pentru promovarea intereselor naționale, a avantajelor competitive, a economiei, societății și culturii românești;
- + Asumarea unui rol proactiv în dezbaterile globale despre viitorul internetului și a dezvoltării de standarde tehnologice;
- + Asigurarea libertății de circulație a persoanelor, protecția și sprijinul consular permanent al cetățenilor români și favorizarea contactelor economice și culturale, în special pentru tineri, ca imperative ale unei diplomații românești moderne;
- + Asumarea unui **rol activ și central în cadrul Politicii externe și de securitate comune** a unei Uniuni Europene democratice și puternice, care să îi asigure României o influență mult mai mare pe scena internațională decât dacă ar acționa singură;
- + Revitalizarea relației dintre România și Republica Moldova, întrucât vedem **cele două țări împreună în Uniunea Europeană**; în acest sens, ne propunem să acordăm sprijin concret pentru realizarea reformelor necesare pentru modernizarea și parcursul european al Republicii Moldova, precum și pentru prosperitatea cetățenilor moldoveni.

Diaspora

Toți cetățenii României sunt **parteneri** în procesul de dezvoltare a României. Credem că românii, oriunde s-ar afla, sunt parte integrantă din corpul social și cultural al țării.

Diaspora românească nu este o entitate separată de țară. Reacția cetățenilor români plecați peste granițele țării în momente-cheie pentru evoluția socio-politică a României și modul în care aceștia își susțin familiile rămase acasă demonstrează că o parte semnificativă a diasporei românești este strâns legată de țară.

Credem că statul român are o datorie egală de a proteja și oferi servicii de bază față de toți cetățenii săi, indiferent de locul în care aceștia se găsesc. De aceea, noi credem că **românii trebuie sprijiniți acolo unde se găsesc**, respectându-le decizia personală legată de locul în care aceștia aleg să lucreze, să studieze sau să își crească și educe copiii.

Vom dezvolta astfel politici publice și platforme digitale moderne astfel încât, prin intermediul tehnologiei și al internetului, **să conectăm cetățenii români din diaspora de România**, să asigurăm susținerea statului român pentru cetățenii români care locuiesc peste hotare și accesul lor la toate serviciile publice la care aceștia au dreptul și să oferim tuturor cetățenilor români, oriunde s-ar afla, posibilitatea să contribuie la procesul de democrație participativă.

Vom crește bugetul alocat susținerii românilor din diaspora, modernizând prioritățile de finanțare în vederea susținerii constituirii și consolidării de comunități active, puternice și vibrante de români, promovând astfel bunăstarea cetățenilor noștri în statele care aceștia se află temporar sau permanent.

Vom dezvolta programe naționale de atragere și recunoaștere a talentelor din diaspora și programe de susținere din partea statului pentru toți cei care vor să revină în țară, atât din punct de vedere economic, cât și din perspectiva reintegrării și a construcției unui viitor acasă.

Vom trata cu o atenție specială și adaptată comunitățile românești din țările vecine, asigurând în relațiile cu țările-gazdă menținerea identității culturale și lingvistice, precum și legătura cu țara-mamă.

România prosperă

Viitorul începe astăzi și îi include pe toți: și pe cei cărora le este bine, și pe cei cărora le este greu în acest moment. Nimic nu poate sta în calea oamenilor plini de încredere și speranță, care acționează împreună spre binele comun.

Vrem să reclădim speranța tuturor generațiilor în ROMÂNIA PROSPERĂ!

